

En särskild ersättningsmodell för utbildning för omställning och vidareutbildning för yrkesverksamma

U2025/01339

Sammanfattning

Universitets- och högskolerådet (UHR) ställer sig positiv till utredningens förslag och ambitionen att stärka möjligheterna till vidareutbildning och omställning för yrkesverksamma. UHR vill dock understryka att flera av förslagen som berör myndighetens verksamhet kräver omfattande teknisk utveckling. UHR föreslår en successiv implementering, tydligt regeringsuppdrag och tilldelning av resurser för att möjliggöra genomförandet.

I yttrandet kommenterar UHR endast de delar av promemorian som direkt berör myndighetens verksamhet.

2.6.14 Lärosätena och UHR behöver utveckla möjligheten att söka, anmäla intresse och antas till utbildningar för yrkesverksamma

4.3.3 Konsekvenser för Universitets- och högskolerådet

- UHR instämmer i att möjligheten för yrkesverksamma att hitta och anmäla sig till relevanta utbildningar behöver förbättras.
- Nuvarande plattformar som Antagning.se och Studera.nu är inte tillräckligt anpassade för målgruppen och Antagningssystemet för högskolan (NyA) har inte den flexibilitet som kommer att krävas i antagningsprocessen.
- UHR delar utredningens bedömning att det finns behov av en särskild senarelagd ansökningsomgång för korta kurser, förenklade anmälningsförfaranden och en översyn av antagningsprocessen i samverkan med lärosätena.
- Utredningens analys och förslag ger ytterligare stöd och incitament för pågående utveckling av UHR:s digitala kanaler och en framtida översyn av antagningsprocessen.

- Förslagen är inte genomförbara inom befintliga resurser och föreslagna tidsram. UHR:s bedömning är därför att ett särskilt regeringsuppdrag med tillhörande finansiering är nödvändigt.

UHR:s initiala bedömning är att utredningens förslag kräver omfattande digital och teknisk utveckling både för UHR och lärosätena. För att identifiera vilka investeringar som krävs för att realisera förslagen behöver en förstudie genomföras.

På kort sikt är det i första hand informationsinsatser som kan genomföras för att hjälpa yrkesverksamma att hitta relevanta utbildningar, se vidare 4.10 Behov av särskilda informationsinsatser.

För att öka takten och flexibiliteten i antagningsprocessen arbetar UHR och lärosätena för närvarande med att utreda vilka behoven är och hur de ska lösas på både kort och lång sikt. Arbetet visar hittills bland annat att det krävs genomgripande systemförändringar för att möta nya och förändrade behov i sektorn och på arbetsmarknaden; exempelvis stärka möjligheterna till vidareutbildning och omställning för yrkesverksamma. Det framkommer också att separata lösningar som ibland varit aktuella för att möta specifika behov bör undvikas.

Tillsammans med lärosätena har UHR också undersökt om nuvarande systemstöd kan anpassas för en flexiblare antagningsprocess när det gäller tidplaner och hantering av utbildningsutbudet i samband med anmälan. På kort sikt och under en övergångsperiod kan det vara möjligt att skala upp lösningar som använts i genomförda piloter.

UHR noterar även att utredningens förslag kan innebära en utökning av handläggningen på myndigheten vid ett ökat inflöde av sökande där lärosätena behöver stöd vid bedömning av behörighet. Detta bedöms kunna hanteras när och om behov uppstår.

UHR vill även lyfta att Ladok i nuläget inte stödjer denna typ av kurser, vilket försvårar uppföljning och statistikproduktion.

4.7 Övriga konsekvenser

UHR bedömer att det inte är realistiskt att alla förändringar som berör myndighetens verksamhet ska vara genomförda vid utredningens förslag till ikraftträdande. UHR föreslår därför:

- En successiv utveckling i flera steg.
- En övergångsperiod där befintliga lösningar används parallellt med nya.

4.10 Behov av särskilda informationsinsatser

- UHR delar bedömningen att särskilda informationsinsatser riktade till yrkesverksamma behövs och att dessa behöver tas fram i samverkan mellan UHR, lärosätena och näringslivet.
- För dessa insatser bedömer UHR att det krävs riktade medel. En möjlig väg skulle kunna vara en samfinansiering med lärosäten, omställningsorganisationer, Arbetsförmedlingen och Myndigheten för yrkeshögskolan.
- För att möta målgruppens behov behöver information ges både vid planering av studier och i samband med anmälan. Det senare kräver teknisk utveckling och resurser.

På kort sikt kan UHR ge stöd vid planering av studier genom att utveckla information till aktuella målgrupper på Studera.nu i samverkan med lärosätena och andra organisationer. På Studera.nu har UHR gett riktad information på liknande sätt om vissa utbildningar och inriktningar; exempelvis kompletterande utbildningar för de med utländsk akademisk yrkesutbildning, för alla typer av lärarutbildningar, för pedagoger i kulturskolan och för att stimulera intresset för STEM-utbildningar.

Möjlighet att informera yrkesverksamma dels via vägledare och andra vidareinformatörer; till exempel omställningsorganisationerna finns också. UHR har tidigare även tagit fram annonskampanjer riktade mot specifika sökandegrupper, till exempel "karriärväxlare".

På lång sikt visar UHR:s insikter i användarnas behov och samverkan med lärosätena att informationen behöver ges både vid planering av studier, i samband med anmälan och i processen fram till dess att studierna påbörjas; på Antagning.se eller en framtida gemensam plattform. Det motiverar behovet av mer omfattande teknisk utveckling och nya digitala lösningar.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Eino Örnfeldt efter föredragning av verksamhetsstrateg Charlotte Johansson i närvaro av rättschef Anna Hörnlund.

Eino Örnfeldt

Charlotte Johansson, föredragande

Expedieras till:
Utbildningsdepartementet